

**WYŚLUCHANIE PUBLICZNE W RAMACH PRAC NAD PROJEKTEM
rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy
o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki
oraz o zmianie niektórych innych ustaw.**

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Posłowie, Szanowni Państwo.

Wnoszę w trybie wysłuchania publicznego o odrzucenie ze względu na nie do zaakceptowania w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji RP) proponowanych w projekcie Ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zapisów: **art. 118 ust.1** (poz. 85), **art. 120** (poz. 88), **art. 124 ust. 1 pkt.3** (poz. 90), **art. 125** (poz. 91), **art. 127 ust. 2** (poz. 92), **art. 128 ust. 1 i 2** (poz. 93), **art. 132 ust. 2** (poz. 97), **oraz przepisów przejściowych art. 22, art. 23, art. 27.**

Uzasadnienie:

Wymienione artykuły ujęte w projekcie nowelizacji Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, o odrzucenie których wnoszę, w mojej ocenie są sprzeczne z art. 24 Konstytucji RP, który wskazuje „Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej.....”. Projekt natomiast, stanowiący wyraz polityki rządu, proponuje:

- utratę stabilnej formy zatrudnienia nauczycieli akademickich (art. 118 oraz art. 22 przepisów przejściowych). Restrykcyjne ograniczenia dotyczą szczególnie obecnych pracowników mianowanych, poprzez niekorzystną zmianę warunków zatrudnienia osoby już pracującej. Zapisy te wprowadzają głęboką destabilizację i dyskryminację kadry uczelni publicznych, przez odbieranie praw nabytych. Jest to klasyczny przykład działania prawa wstecz, nie zapewniający równości stron (pracodawcy i pracobiorcy). Niepokój Komisji powinien budzić sposób w jaki projekt w art. 22 (przepisy końcowe) przewiduje z mocy ustawy przekształcenie stosunku pracy z mianowania¹ na umowę o pracę osób zatrudnionych przed dniem wejścia nowelizacji. **Przepisy prawa pracy nie przewidują automatycznej jednostronnej zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy².** Zawsze jest to dwustronna czynność prawna wymagająca zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika³. **Nie można zastosować wypowiedzenia zmieniającego, tzn. wypowiedzieć pracownikowi mianowanemu warunków pracy i płacy** (wyrok SN z 19 stycznia 1998 r., I PKN 480/97, wyrok SN z 22 lipca 1998 r., I PKN 254/98). **Nie jest również dopuszczalne dokonanie wypowiedzeniem zmieniającym zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy** (uchw. SN(7) z 28 kwietnia 1994 r., I PZP 52/93).
- degradowanie na niższe stanowisko bądź usuwanie z uczelni nauczycieli akademickich zatrudnionych przed wejściem w życie ustawy, w wyniku rotacji (art. 120), okres karencji do 2 lat (przepisy przejściowe art. 22),

¹ Mianowanie jest aktem administracyjnym powstającym samodzielnie – nie zawiera się na tej podstawie dodatkowo umowy o pracę. Do nawiązania stosunku pracy na tej podstawie konieczna jest zgoda pracownika. Ustanie mianowania może nastąpić jedynie: na podstawie porozumienia stron, upływu terminu wypowiedzenia, rozwiązanie w trybie natychmiastowym, wygaśnięcia z mocy zdarzenia prawnego (np. śmierć pracownika).

² rodzaju umowy.

³ zasada prawa pracy art. 11 k.p.

- zatrudnienie nie dłużej niż osiem lat (art. 120) na stanowisku asystenta bez doktoratu oraz na stanowisku adiunkta bez habilitacji (**grupy najbardziej obciążonej obowiązkami zawodowymi**). Obecnie okresy te ustala uczelnia,
- zatrudnienie na stanowisku asystenta bez doktoratu oraz na stanowisku adiunkta bez habilitacji na czas nieokreślony (art. 22) z jednoczesnym wskazaniem okresu nie przekraczającego osiem lat (art. 120) **stanowi, że jest to umowa na czas określony⁴ ze wskazaniem zdarzenia kończącego okres zatrudnienia.**
- "ułatwienie" rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim z innych ważnych przyczyn (art.125), (**nie podano katalogu tych innych ważnych przyczyn**),
- likwidację uprawnień organu kolegialnego uczelni wskazanego w statucie do wyrażania zgody, zastępując to uprawnienie jedynie opinią (art. 125) **ograniczając tym samym deklarowaną samorządność środowiska akademickiego,**
- zwiększenie częstotliwości przeprowadzania ocen okresowych (co 2 lata – art. 132, ust.2) dla nauczycieli akademickich nie posiadających tytułu profesora, jednocześnie wprowadza możliwość rozwiązania umowy o pracę już po jednej lub dwóch ocenach negatywnych (art. 124 ust.1 p.3).

Regulacje te, w świetle wielu innych zapisów zawartych w projekcie, można potraktować jako zabieg mający pomóc uczelniom niepublicznym w pozyskaniu kadry naukowej z sektora uczelni publicznych.

W związku z powyższym wnoszę o odrzucenie wskazanych przeze mnie artykułów jako niezgodnych z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa, w tym z ustawą zasadniczą Konstytucją RP. Regulacje te stanowią swoiste wykluczenie art. 24 Konstytucji RP w odniesieniu do nauczycieli akademickich i statuują wyjęcie tej grupy zawodowej spod powszechnie obowiązującego w Polsce prawa.

W moim wystąpieniu nie uwzględniłem innych uchybień w rządowym projekcie Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Mając na względzie, że projekt nie był poprzedzony przyjęciem strategii rozwoju Szkolnictwa Wyższego, wnoszę o jego odrzucenie, a także o odrzucenie Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

⁴ umowa terminowa